

Gospodarski prostor SIE: Još uvijek zaostaje za zapadnom Europom

Gospodarska bilanza 20 godina nakon otvaranja istočne Europe

U Beču, 25. studenoga 2009. – **I 20 godina nakon što se istočna Europa otvorila Zapadu postoji gospodarski jaz između Zapada i Istoka. Takvo stanje neće se promijeniti niti u narednih deset godina. To pokazuje aktualna studija "Twenty years of the CEE economic region – Assumptions for sustainable development" tvrtke Roland Berger Strategy Consultant. Erste Group i IDM (Institut za Podunavlje i srednju Europu) su zajedno s više od 100 vrhunskih austrijskih menadžera u srijedu navečer u okviru CE Business Club-a raspravljali o ovim tezama koje se odnose na gospodarsku budućnost regije.**

"20 godina nakon pada Željezne zavjese gospodarski jaz između zapadne i istočne Europe nije se smanjio", izjavio je Vladimir Preveden, Managing Partner zagrebačkog ureda Roland Bergera. Srednja i istočna Europa su od 2000. godine bile na glasu kao regije u procvatu. Međutim, 1989. i 1995. godine, uslijed procesa tranzicije te su se nacionalne ekonomije godišnje smanjile za prosječno 8%. U istom tom periodu Austrija bilježi rast od 2,4%. Tek sredinom 1990-ih godina uslijedila je gospodarska stabilizacija. Poljska je kao prva zemlja 1995. godine ponovo dosegla gospodarsku razinu iz 1989. godine. Slijedile su Slovenija (1998.) i Mađarska (2000.). Srbija i Ukrajina i danas postižu tek 70% BDP-a od prije 20 godina.

"U posljednjih 10 godina godišnji gospodarski rast je iznosio otprilike pet posto – otprilike dvostruko više negoli u zapadnoj Europi", izjavila je Ingrid Krenn-Ditz, voditeljica odjela za EU poslove u Erste Group AG. Rastuće zemlje predvodile su Rusija (6,8% god.) i Ukrajina (6,2%). Njih su slijedile Bugarska (5,5%) i Rumunjska (5,4%). "Te su zemlje međutim prije toga bile u najgorem položaju", kaže Krenn-Ditz. Osim Poljske, čiji BDP danas iznosi 177% od onoga iz 1989. godine, nijedna zemlja nije uspjela smanjiti razmak između sebe i zapadne Europe. BDP Austrije danas iznosi 158% u odnosu na ono doba i time je ispred ostalih zemalja regije SIE.

Ravnomjerno podijeljen dohodak u srednjoj Europi

I za ljude je prvih deset godina nakon pada Željezne zavjese značilo znatan gubitak socijalne sigurnosti. Tako je stopa nezaposlenosti sa skoro nule u doba komunizma, porasla 1995. godine na skoro preko 10%. 2008. godine spala je na prosječno 8,4%, pri čemu je Srbija s rekordnom stopom od 31% negativno utjecala na statistiku. S obzirom na kupovnu moć, najrazvijenije komunističke zemlje su 1989. godine dosezale oko dvije trećine austrijske razine. To je vrijednost koju su 20 godina kasnije dosegle najuspješnije tranzicijske zemlje Slovenija (73%) i Češka (63%). "Treba reći, da se Austrija u usporedbi s Europom, u gospodarskom smislu natprosječno dobro razvila i da je otvaranje Istoka bio pokretač tog razvoja", kaže Preveden.

Dohodak se također znatno poboljšao u proteklih deset godina. Raspodjela dohotka također veseli. Prema ginijevom koeficijentu, koji mjeri nejednakost u raspodjeli dohotka, Slovenija druga na svijetu, odmah iza Švedske. Češka i Slovačka su na šestom i sedmom mjestu. Usporedba: Austrija zauzima deveto mjesto. Dohodak je

posebno u Rusiji (78.) nepravedno raspodijeljen, a i u Poljskoj (47.) je raskorak u raspodjeli dohotka dosta velik.

SIE kao upravljačka regija će izgubiti svoj značaj

Unatoč pozitivnom razvoju, gospodarski razmak prema zapadnoj Europi se do 2020. godine neće smanjiti, a razlike unutar regije će znatno porasti: "Srednjoeuropske države su već sada potpuno razvijena tržišna gospodarstva. Poljska je na tom putu. Ove zemlje se sada moraju pozicionirati kao lokacije za high-tech. Mađarska, kao i južnoeuropske države i Ukrajina, se nalazi pred velikim strukturalnim i financijskim poteškoćama. To će u narednim godinama utjecati na konjunktorni razvoj", navodi savjetnik. Rumunjska i Bugarska će i 2020. godine ostati atraktivne lokacije za proizvodnju, dok će se Rusija prije svega pozicionirati kao investitor.

Različit razvoj će osigurati gubitak značaja regije SIE kao upravljačke regije. "Manje zemlje već sada postaju subregije poput jugoistočne (JIE) i srednje Europe (SE). ZND-države tvore upravljačku regiju ZND-a. Veće zemlje poput Poljske ili Rumunjske će se ubuduće sve više promatrati samostalno", kaže Preveden.

Roland Berger Strategy Consultants, tvrtka osnovana 1967., jedna je od vodećih tvrtki za strateško savjetovanje u svijetu. Poduzeće je s 36 ureda u 25 zemalja uspješno aktivno na svjetskom tržištu. 2.100 suradnika je u 2008. godini steklo više od 670 milijuna eura. Strateško savjetovanje je neovisno partnerstvo u isključivom vlasništvu oko 180 partnera.

Ukoliko želite dodatne informacije, molimo Vas kontaktirajte nas na:

Roland Berger Strategy Consultants
Dr. Vladimir Preveden
Managing Partner
Trg bana Jelačića 5
10000 Zagreb
Tel. +385 1 48 04-801
E-mail: office@hr.rolandberger.com

Roland Berger Strategy Consultants
Mag. Matthias Sturm MAS
Senior Marketing- & PR-Advisor
Freyung 3/2/10
1010 Wien
Tel. +43 1 536 02-110
E-mail:
matthias_sturm@at.rolandberger.com